

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 25 februari 1916 kl. 12 m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4, angående skrivelse till Konungen i fråga om rätt att vid gudstjänst begagna nu gällande kyrkobibel under blivande övergångstid efter ny kyrkobibels införande.

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion nr 49 har herr *Ollas A. Ericsson* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vid införande av ny kyrkobibel så förordna, att friheten att vid gudstjänst begagna den gamla bibeln under den blivande övergångstiden bibehålles. *Motionen.*

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Då 1915 års kyrkomöte antog det av bibelkommissionen utarbetade översättningsförslaget till ny kyrkobibel, ansåg sig mötet böra lämna församlingarna den rätten obetagen att, med vederbörande domkapitels medgivande, vid kyrkogudstjänst använda nu gällande kyrkobibel under de närmast följande tjugu åren. För denna tid kunde alltså från regeln att den nya översättningen skulle användas undantag medgivas, därest domkapitlet på vederbörande församlings initiativ tillstodde detta. *Utskottet.*

Motionären fäster sig först därvid, att enligt kyrkomötets beslut begagnandet av den gamla översättningen skulle få äga rum endast »med vederbörande domkapitels medgivande».

Utskottet vill gentemot motionärens ändringsyrkande i denna del till en början hava uttalat, att därest denna domkapitlens befogenhet icke bleve dem förbehållen, svårlösta konflikter skulle kunna uppstå i församlingar, där mellan präst och menighet rådde skiljaktighet om vilkendera av de båda översättningarna som borde komma till användande vid gudstjänsterna. Dessutom torde i domkapitlens berörda befogenhet ligga en viss garanti för att — enär en församling icke kan besluta i ämnet annat än å kyrkostämman — endast ett beslut, som verkligen är ett uttryck för en mera samfäll önskan inom församlingen, vinner godkännande. Den domkapitlen förbehållna prövningen synes sålunda hava skäl för sig och icke komma att inkräkta på församlingarnas självbestämmanderätt.

Motionären nöjer sig emellertid icke med ovannämnda yrkande, hans önsknings sträcka sig vida längre. Han erinrar sålunda, hurusom användandet vid gudstjänsten av 1819 års psalmbok gjordes beroende av församlingarnas egna beslut. Enligt den förebragta motiveringen synes motionären hysa samma önskemål beträffande påbjudandet av den nya bibelöversättningen. Han önskar alltså, att denna må komma till användning vid gudstjänsten endast såsom undantag från *regeln att den gamla översättningen skall användas*. Enligt motionärens slutliga hemställan har han emellertid givit nämnda yrkanden en sådan begränsning att »friheten att vid gudstjänst begagna den gamla bibeln under den blivande övergångstiden bibehålles».

Slutytkandet måste fördenskull tolkas så, att nu gällande bestämmelser under övergångstiden icke måtte rubbas. Detta åter innebär, att nådiga cirkuläret den 19 oktober 1883 angående antagande av en ny översättning av Nya testamentet i tillämpliga delar skall lända till efterrättelse. Nämnda cirkulär lyder så:

» — — — — hava Vi, med bifall till kyrkomötets i detta hänseende gjorda hemställan, funnit gott i nåder tillåta, att översättningen, med iakttagande av de av kyrkomötet önskade rättelser, må begagnas vid den offentliga undervisningen i kyrka och skola, dock att de från Nya testamentet hämtade skriftställen, som äro införda i kyrkans handbok och evangeliobok, tills vidare där kvarstå och vid de liturgiska handlingarna läsas oförändrade.»

Den nu rådande friheten består alltså däri, att, vad Gamla testamentet beträffar, nu gällande kyrkobibel vid gudstjänsten måste användas, men att, vad angår Nya testamentet, samma kyrkobibels text ovill-

korligen skall komma till användning *endast vid den liturgiska delen av gudstjänsten*, d. v. s. vid textläsningen från altaret. Praktiskt taget kan motionärens slutyrkande sålunda alldeles icke tjäna det syfte, motionären i motiveringen säger sig vilja främja.

Härtill kommer, att det väl måste anses ligga i begreppet *kyrkobibel*, att denna i regel skall användas vid allmän gudstjänst, men att användandet av en äldre översättning endast bör förekomma såsom *undantag* från regeln.

Utskottet är dock så till vida ense med motionären, som utskottet anser, att hänsyn till dem, som föredraga den gamla översättningen framför den nya, kräver en viss varsamhet vid införandet av den senare. Utskottet kan dock, därest den ganska långa övergångstid, som av kyrkomötet ansetts lämplig, av Kungl. Maj:t fastställes, icke finna, att nödig hänsyn eftersatts.

Att gå längre än kyrkomötet för sin del ansett lämpligt torde endast ytterligare öka den förbistring, som i förevarande avseende är rådande. Utskottet vill i detta sammanhang på av motionären given anledning hava uttalat, att åstadkommandet av enhetligare förhållanden därutinnan alldeles icke kan få karaktären av samvetstvång, då frågan icke gäller användandet av en gammal bibel *eller* ny utan blott en föråldrad översättning *eller* en språkligt reviderad sådan och att det naturligtvis står de enskilda församlingsmedlemmarna fritt att såväl vid gudstjänsten som i hemmen för egen del använda vilken översättning som helst.

Under återopande av vad ovan anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte av första kammaren bifallas.

Stockholm den 25 februari 1916.

På utskottets vägnar:

HUGO HAMMARSKJÖLD.

Vid slutbehandlingen av detta ärende inom utskottet hava närvarit: herrar *Hammarskjöld, Hallberg, Sandler, Forssman, Oscar Olsson, Valerius Olsson* och *Åkesson*.
